

Kvalitetssikring af blodprøvetagning

DBIO MENER

dbio mener, at kvalitetssikring af blodprøvetagning er et laboratoriefagligt ansvar, og at blodprøvetagning eller oplæring heri bør varetages af bioanalytikere.

BAGGRUND

Korrekt diagnostik, behandling og monitorering af patienter forudsætter korrekte prøvesvar. De største fejlkilder ved analyse af blodprøver ligger i den præanalytiske fase (hovedparten af fejlene i analyseprocessen opstår i den præanalytiske fase).

Bioanalytikere har i kraft af deres uddannelse særlig ekspertise til at sikre korrekt prøvetagning.

KORREKT OPLÆRING OG SUPERVISION AF IKKE-BIOANALYTIKERUDDANNET PERSONALE

Manglen på bioanalytikere betyder, at en del klinisk biokemiske afdelinger har ansat eller tilknyttet personale med ikke-bioanalytikerfaglig baggrund. Disse varetager ofte afgrænsede funktioner som blodprøvetagning.

dbio mener, at det er nødvendigt at sikre, at ikke-bioanalytikeruddannede personer, der forestår blodprøvetagning, oplæres og løbende superviseres i tilstrækkelig grad. Dette mhp. at sikre korrekt prøvetagning og begrænse risikoen for præanalytiske fejl.

KORREKT BLODPRØVETAGNING KRÆVER FAGLIG VIDEN OG KVALITETSSIKRING AF BL.A. FØLGENDE FAKTORER:

- Bestillingsprocedurer/rekvisition.
- Patientinformation.
- Biologisk varians, inklusiv døgnvariation og betydningen af patientens fysiske og

psykiske tilstand (faste, kroppens stilling, fysiske anstrengelser, stress osv.).

- Prøvematerialets karakter.
- Blodprøvetagningsudstyr. (sikkerhedsudstyr, kanyler, prøvetagningsrør etc.).
- Prøvetagningsteknik (desinfektion, brug af stase, stikteknik, blanding af blod i prøvetagningsrør).
- Mærkning, registrering, opbevaring, temperatur og transport.

FØLGENDE PRINCIPPER BØR GÆLDE VED BLODPRØVETAGNING:

- Patienten har krav på, at blodprøvetagningen udføres på en så hensynsfuld, korrekt og effektiv måde som muligt.
- I prøvetagningssituationen skal der vises respekt for patient og pårørende.
- Patienten har krav på at få at vide, hvilke blodprøver hun/han skal have taget og bør informeres om dette på en objektiv måde.
- Al blodprøvetagning skal kvalitetssikres i henhold til de godkendte procedurer for at reducere risici for præanalytiske fejl.
- Bioanalytikere skal have hovedansvaret for organiseringen og kvalitetssikringen af blodprøvetagning.
- Hvis blodprøvetagningen uddelegeres til andet sundhedspersonale, skal bioanalytikerne have ansvaret for oplæring og kvalitetssikring.

DANSKE BIOANALYTIKERE VIL ARBEJDE FOR, AT

- Der er uddannede bioanalytikere nok til varetagelse af blodprøvetagning.
- Alt personale, som varetager blodprøvetagning, løbende uddannes og superviseres af bioanalytikere.

- Der er specialkursustilbud, som sikrer kvaliteten og kompetencer; også ved prøvetagning hos særlige patientgrupper.
- Personale, der varetager blodprøvetagning, er instrueret og oplært i korrekte arbejdsstillinger, håndtering af kanyler og kan løbende foretage en risikovurdering, så arbejdet kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.